A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2010. december 22.*

A C-507/08. sz. ügyben,

az EK 88. cikk (2) bekezdése alapján kötelezettségszegés megállapítása iránt a Bírósághoz 2008. november 21-én

az **Európai Bizottság** (képviselik: C. Giolito és J. Javorský, valamint K. Walkerová, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

felperesnek

a **Szlovák Köztársaság** (képviseli: B Ricziová, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen

benyújtott keresete tárgyában,

* Az eljárás nyelve: szlovák.

A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

tagjai: J.-C. Bonichot tanácselnök, K. Schiemann (előadó), L. Bay-Larsen, C. Toader és M. Safjan bírák,

főtanácsnok: P. Cruz Villalón,
hivatalvezető: K. Malacek tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2010. június 3-i tárgyalásra,

a főtanácsnok indítványának a 2010. szeptember 9-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Keresetlevelével az Európai Közösségek Bizottsága annak megállapítását kéri a Bíróságtól, hogy a Szlovák Köztársaság – mivel nem hajtotta végre a Szlovák Köztársaság által a Frucona Košice a. s. számára nyújtott C 25/205 (ex NN 21/05) sz. állami támogatásról szóló, 2006. június 7-i 2007/254/EK bizottsági határozatot

(HL L 112.,14. o.) – nem teljesítette az EK 249. cikk negyedik bekezdéséből, illetve az említett határozat 2. cikkéből eredő kötelezettségeit.

Jogi háttér

2 Az EK-Szerződés 93. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1999. március 22-i 659/1999/EK tanácsi rendelet (HL L 83., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 339. o.) (13) preambulumbekezdésének szövege a következő:

„mivel a közös piaccal össze nem egyeztethető jogellenes támogatás esetében helyre kell állítani a hatékony [helyesen: tényleges] versenyt; mivel ebből a célból szükség van arra, hogy a támogatást, beleértve a kamatokat, késedelem nélkül visszatérítsék; mivel indokolt, hogy a visszatérítésre [helyesen: visszatéríttetésre] a nemzeti jog eljárásai szerint kerüljön sor; mivel azoknak az eljárásoknak az alkalmazása nem akadályozhatja a hatékony [helyesen: tényleges] verseny helyreállítását azáltal, hogy meghiúsítja a bizottsági határozat közvetlen és hatékony végrehajtását; mivel ennek az eredménynek az eléréséhez a tagállamoknak meg kell hozniuk minden olyan intézkedést, amely biztosítja a Bizottság határozatának hatékonyságát”.

3 A 659/1999 rendelet 14. cikkének (3) bekezdése értelmében:

„Az Európai Közösségek Bíróságának a[z EK 242. cikk] értelmében hozott határozatának sérelme nélkül, a visszatérítést [helyesen: visszatéríttetést] késedelem nélkül és az érintett tagállam nemzeti joga szerinti eljárás keretében kell végrehajtani, feltéve hogy e rendelkezések lehetővé teszik a Bizottság határozatának azonnali és hatékony végrehajtását. Ebből a célból és a nemzeti bíróságok előtt zajló eljárás esetén – a közösségi

jog sérelme nélkül – az érintett tagállamok meghozzák a jogrendszerük szerint rendelkezésre álló szükséges intézkedéseket, beleértve az átmeneti intézkedéseket is."

4 Az említett rendelet 23. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„Amennyiben az érintett tagállam nem tartja be a feltételt megállapító vagy elutasító határozatokat, különösen a 14. cikkben említett esetekben, a Bizottság az ügyet közvetlenül a Bíróság elé utalhatja [az EK 88. cikk (2) bekezdésének] megfelelően."

A pert megelőző eljárás

5 A 2007/254 határozatában a Bizottság megállapította, hogy a Szlovák Köztársaság által a Frucona Košice a.s. (a továbbiakban: Frucona) javára elfogadott intézkedések állami támogatásnak minősülnek, és e támogatás a közös piaccal összeegyeztethetetlen.

6 E határozatból megállapítható, hogy a tényállás időpontjában a Frucona a szeszes italt, likőrt, alkoholmentes italt, konzervgyümölcsöt és -zöldséget, valamint ecetet előállító ágazatban tevékenykedett. A szóban forgó állami támogatás a 328/91. sz., a csődeljárásról és a csődegyezségről szóló törvényben szabályozott eljárásnak megfelelően létrejött egyezség keretén belül egy adótartozásának a kassai helyi adóhivatal (Košice IV, a továbbiakban: adóhivatal) által történt leírásában állt. E jogszabályból kitűnik, hogy ezen egyezség – csakúgy, mint a csődeljárás esetében – a csődbe jutott társaságok pénzügyi helyzetének rendezésére irányul, célja azonban az, hogy lehetővé tegye a társaság tevékenységének folytatását a hitelezőkkel kötendő olyan egyezség elérésével, amelynek értelmében e társaság megtéríti adósságának egy részét a fennmaradó

adósságának leírása ellenében. Ezen egyezséget minden esetben jóvá kell hagynia az eljárás felügyeletét ellátó bíróságnak.

7 A Frucona 2004. március 8-án az illetékes kerületi bíróság elé terjesztette csődegyezségre vonatkozó kérelmét, amely több tartozást érintett, köztük egy, a szeszes italok jövedéki adójával kapcsolatos adótartozást is. Miután a hitelezők megszavazták a csődegyezséget, az egyezséget az említett kerületi bíróság 2004. július 14-i határozatában megerősítette. A fellebbezés benyújtására megjelölt határidő lejártát követően e határozat jogerőre emelkedett.

8 A csődegyezség úgy rendelkezett, hogy a Frucona tartozásának közel 35%-át egy hónapon belül visszafizeti, míg hitelezői elengedik követelésük fennmaradó 65%-át.

9 A Frucona teljes tartozása az adóhivatal felé 640 793 831 szlovák korona (azaz 16,86 millió euró) volt. Az egyezség keretében az adóhatóság 224 277 841 szlovák koronát (azaz 5,86 millió eurót) kapott, az elengedett tartozás összege pedig 416 515 990 szlovák korona (azaz 11 millió euró) volt.

10 A szóban forgó adóleírás EK 88. cikk (2) bekezdésének első albekezdése szerinti megvizsgálását követően Bizottság megállapította, hogy a Szlovák Köztársaság jogellenesen biztosította az adótartozás leírását a Fruconának, a 2007/254 határozatában ekképpen rendelkezve:

„*Első cikk*

A Szlovák Köztársaság által a [Frucona] társaságnak nyújtott 416 515 990 [SKK] összegű állami támogatás nem egyeztethető össze a közös piaccal.

2. cikk

(1) A Szlovák Köztársaság elfogad minden intézkedést, amely szükséges az 1. cikkben említett jogellenesen folyósított támogatás behajtására a kedvezményezettől [helyesen: támogatásnak a kedvezményezettől történő visszatérítettésére].

(2) A behajtásra [helyesen: visszatérítettésre] haladéktalanul sor kerül a nemzeti joggal összhangban, amennyiben az lehetővé teszi a jelen határozat azonnali és hatékony végrehajtását.

(3) A behajtott [helyesen: visszatérítettendő] összegnek magában kell foglalnia az egész időszakra vonatkozó kamatokat is attól az időponttól kezdve, amikor az összeget a [Frucona] rendelkezésére bocsátották, annak tényleges visszatérítéséig [helyesen: visszatérítettéséig].

[…]

3. cikk

A Szlovák Köztársaság a jelen határozat bejelentésétől számított két hónapon belül tájékoztatja a Bizottságot azokról az intézkedésekről, amelyeket a jelen határozatnak való megfelelés érdekében foganatosítottak. […]

[…]”

11 2007. január 12-én a Frucona keresetet nyújtott be az Európai Közösségek Elsőfokú Bíróságához e határozat megsemmisítése iránt (T-11/07. sz. Frucona Košice ügy), azonban nem kérte ideiglenes intézkedésként a határozat végrehajtásának felfüggesztését. A Szlovák Köztársaság nem indított keresetet az említett határozattal szemben, amelyről 2006. június 12-én értesítették.

12 E határozat végrehajtását illetően az adóhivatal 2006. július 4-én kötelezte a Fruconát, hogy 8 napon belül térítse vissza a jogellenes támogatás kamatokkal növelt összegét. Mivel a Frucona nem tett eleget a felszólításnak, az adóhivatal 2006. július 21-én beszedési eljárást indított ellene a kassai II. sz. kerületi bíróság előtt.

13 2007. június 11-i határozatában ez utóbbi bíróság elutasította a keresetet, úgy határozva, hogy a Frucona nem köteles visszatéríteni a támogatást. E határozatot a kassai regionális bíróság 2008. április 21-i határozatában helybenhagyta, többek között arra hivatkozva, hogy nincs lehetőség a csődegyezség felülvizsgálatára, mivel az már jogerőre emelkedett.

14 2008. július 2-i levelében az adóhivatal kérte a Szlovák Köztársaság legfőbb ügyészét, hogy terjesszen elő e határozattal szemben rendkívüli jogorvoslat iránti kérelmet. A Szlovák Köztársaság nem fejtette ki egyértelműen, hogy a kérelem ügyében milyen döntést hoztak.

15 A Bizottság a teljes, jogellenes támogatás visszatérítésére irányuló eljárás során a 2007/254 határozat azonnali és hatékony végrehajtása mellett foglalt állást, és felrótta a szlovák hatóságoknak, hogy határozatának nemzeti jog szerinti közvetlen végrehajtása helyett szükségesnek látták a kerületi bíróság előtt beszedési eljárást kezdeményezni.

16 E tekintetben a szlovák hatóságok lényegében két fő érvre hivatkoztak:

– a bírósági eljárás nélkülözhetetlen volt a támogatás és kamatai összegének behajtása érdekében, mivel a szlovák adójog nem biztosít jogalapot az adóhatóság által csődegyezség keretében leírt tartozás visszatérítésére. Erre tekintettel pedig

elengedhetetlen volt biztosítani a végrehajtás jogcímét. Másképpen fogalmazva, a szlovák jog értelmében az adóhivatal hatósági határozata nem „semmisítheti meg" a Frucona és hitelezői közötti egyezség felügyeletét ellátó bíróság ezen egyezséget jóváhagyó határozatát, amely már jogerőre emelkedett.

– a 2007/254 határozat a Fruconára nézve nem bír közvetlen kötőerővel, hanem a Szlovák Köztársaságot kötelezte a jogellenesen nyújtott támogatás visszatérítéséhez szükséges valamennyi intézkedés megtételére. E „külföldi" hatósági döntésnek minősülő határozat nyomán a Fruconának nem keletkezett kötelezettsége e támogatás visszatérítésére. Az említett határozatot ekképpen nem lehetett a nemzeti jog szerint végrehajtani.

17 A 2007/254 határozat 3. cikkében a határozat végrehajtása érdekében hozott intézkedések közlésére előírt két hónapos határidő lejártát követő különböző levélváltások és emlékeztetők után a Bizottság, mivel úgy ítélte meg, hogy a Szlovák Köztársaság továbbra sem gondoskodott a határozat hatékony végrehajtásáról, a jelen kereset benyújtásáról határozott.

A keresetről

A felek érvei

18 A Bizottság úgy érvel, hivatkozva a C-142/87. sz., Belgium kontra Bizottság ügyben 1990. március 21-én hozott ítéletre (EBHT 1990., I-959. o., 66. pont), és a

C-305/89. sz., Olaszország kontra Bizottság ügyben 1991. március 21-én hozott ítéletre (EBHT 1991., I-1603. o., 41. pont), hogy a jogellenes támogatás visszatérítettés útján történő megszüntetése a jogellenesség megállapításának logikus következménye. Az a tagállam, amely címzettje egy jogellenes támogatások visszatérítettésére kötelező határozatnak, az EK 249. cikk értelmében köteles minden intézkedést megtenni, hogy biztosítsa e határozat végrehajtását, összhangban a C-404/00. sz., Bizottság kontra Spanyolország ügyben 2003. június 26-án hozott ítélettel (EBHT 2003., I-6695. o., 21. pont).

19 A Bizottság megállapítja, hogy a jelen esetben a 2007/254 határozatról történő értesítéstől számított több mint 29 hónap elteltével sem térítették vissza a Fruconának juttatott támogatást. Előadja, hogy ennek következtében a Szlovák Köztársaság nem teljesítette a 2007/254 határozatból és a 659/1999 rendelet 14. cikkének (3) bekezdéséből eredő kötelezettségeit.

20 A Bizottság szerint azon tény, miszerint az adóhatóság beszedési eljárást indított a jogellenes támogatás összegére vonatkozóan, valamint a bírósági eljárás lassúsága, a kassai II. sz. kerületi bíróság, illetve a kassai regionális bíróság határozatának tartalma megakadályozta a 2007/254 határozat közvetlen és hatékony végrehajtását, még ha a beszedésért felelős hatóság a nemzeti jog szerint járt is el. A Bizottság úgy véli, hogy a szlovák hatóságok megsértették a közösségi jog rendelkezései közvetlen hatályának egy tagállam jogszabályaival való összeütközés esetén fennálló elvét.

21 Azon tényt illetően, miszerint a csődegyezségi eljárás keretében kötött egyezséget jóváhagyó bírósági határozat jogerőre emelkedett, ami a Szlovák Köztársaság szerint akadályozza a nyújtott támogatás visszatérítettését, a Bizottság a C-119/05. sz. Lucchini-ügyben 2007. július 18-án hozott ítéletre (EBHT 2007., I-6199. o.; 63. pont) hivatkozik, amelyben a Bíróság kimondta, hogy a közösségi joggal ellentétes a *res iudicata* elvét megállapító nemzeti jogi rendelkezés alkalmazása, amennyiben az akadályozza az olyan, a közösségi jog megsértésével nyújtott állami támogatás

visszatérítettését, amelynek a közös piaccal való összeegyeztethetetlenségét jogerőssé vált bizottsági határozat állapította meg.

22 A Bizottság szerint a jelen esetben a szlovák bíróságok által elfogadott megoldás az állami támogatások közösségi szabályozása célkitűzéseinek semmibevételéhez is vezet, ami akadályozza a 2007/254 határozat hatékony végrehajtását, és a korábbi helyzet azonnali visszaállítását, és ekképpen meghosszabbítja a szóban forgó támogatásból származó indokolatlan versenyelőnyt, amint az a C-232/05. sz., Bizottság kontra Franciaország ügyben 2006. október 5-én hozott ítéletből (EBHT 2006., I-10071. o., 52. o.) is következik.

23 Egyébként a Bizottság kifogásolja a szlovák hatóságok magatartását az egyenértékűség elvének szempontjából, amely elvet a tényleges érvényesülés elvéhez hasonlóan figyelembe kell venni a tagállamoknak a közösségi jog végrehajtása során fennálló nemzeti eljárási autonómiájának értékelése során. A Bizottság szerint nem tartották tiszteletben az említett egyenértékűség elvét, mivel a 2007/254 határozat számára nem biztosítottak ugyanolyan végrehajthatóságot, mint amivel például az adóhivatal adófizetési felszólításai rendelkeznek.

24 Ellenkérelmében a Szlovák Köztársaság úgy érvelt, hogy a 2007/254 határozat 2. cikke (1) és (2) bekezdésének szó szerinti értelmezése, egészen pontosan a „*récupération*" (visszatérítettés) kifejezés (a szlovák változatban: *vymáhanie*) használata a „*recouvrement*" (beszedés) kifejezés (a szlovák változatban: *vymoženie*) használata helyett, a Bizottság által javasolt értelmezéssel ellentétben nem enged arra következtetni, hogy a Szlovák Köztársaság köteles lenne a kitűzött határidőn belül ténylegesen visszatéríttetni a támogatást. Az ebből eredő egyetlen kötelezettsége az érintett támogatás összegének visszatérítettéséhez szükséges valamennyi intézkedés kitűzött határidőn belüli megtétele.

25 A Szlovák Köztársaság úgy érvel, hogy ténylegesen tett különböző lépéseket a támogatás gyors és hatékony beszedése érdekében, többek között felszólította a Fruconát

a támogatás visszatérítésére, majd megpróbálta erre bírósági úton kényszeríteni. Észrevételeiben kiemeli továbbá, hogy a 2007/254 határozat még nem emelkedett jogerőre, lévén hogy az Elsőfokú Bíróság előtt egy még folyamatban lévő eljárás keretében megtámadták.

26 Következésképpen a Szlovák Köztársaság úgy véli, hogy eleget tett a 2007/254 határozatnak, valamint a 659/1999 rendelet 14. cikke (3) bekezdésében foglaltaknak.

27 A Szlovák Köztársaság hangsúlyozta továbbá, hogy a csődegyezség keretében az állami támogatás Fruconának történt odaítélését az egyezség felügyeletét ellátó bíróság határozata hagyta jóvá, és ezt a határozatot – annak jogerőre emelkedése után – nem semmisítheti meg az adóhivatal, amely közigazgatási szerv. A Szlovák Köztársaság arra hivatkozik, hogy a közösségi jog nem követeli meg, hogy egy ilyen közigazgatási szerv megsemmisítse a nemzeti bíróság jogerőre emelkedett határozatát.

28 A Szlovák Köztársaság úgy véli továbbá, hogy a fent hivatkozott Lucchini-ügyben hozott ítélet a jelen esetben nem releváns. Az olasz bíróságnak a szóban forgó, említett ítélet alapjául szolgáló határozatával ellentétben a kerületi bíróság 2004. július 14-i határozata jogerőre emelkedett, mivel a belső jog eljárási rendelkezései szerint a fellebbezésre nyitva álló jogi határidők jóval a 2007/254 határozat elfogadását megelőzően lejártak. Ráadásul az említett ítéletet azután hozták, hogy a Szlovák Köztársaság már lépéseket tett a jelen ügyben szóban forgó támogatás összegének bírósági úton történő visszatéríttetésére.

29 A Frucona ellen e támogatás beszedése iránti eljárásnak a nemzeti bíróság előtti megindítása tehát a megfelelő lépés volt, amely tiszteletben tartotta mind a közvetlenség, mind a hatékonyság követelményét.

30 A Bizottság azon állítását illetően, miszerint a Szlovák Köztársaság megsértette az egyenértékűség elvét, ez utóbbi úgy érvel, hogy tekintettel arra, hogy a 2007/254 határozat nem közvetlen végrehajtási okirat, nem volt köteles elismerni annak közvetlen alkalmazását, feltéve hogy nem tagadjuk a tagállamoknak az EK 88. cikk (2) bekezdése alapján hozott határozat végrehajtása során fennálló eljárási autonómiáját.

31 Az egyenértékűség elve egyébként a magánszemélyek jogainak védelme területén fejlődött ki, és nem a tagállamok Európai Közösség irányában fennálló kötelezettségeinek kizárólagos területén, amelyre a Bizottságnak az EK 88. cikk (2) bekezdése alapján hozott határozatai is tartoznak.

32 A Bizottság válaszában vitatja a 2007/254 határozat Szlovák Köztársaság által javasolt szó szerinti értelmezését. A Bizottság szerint e határozat az érintett tagállam számára a jogellenesen nyújtott állami támogatásnak a határozat 3. cikkében meghatározott két hónapos határidőn belül történő tényleges visszatérítésére keletkeztet kötelezettséget, és nem csupán a beszedési eljárás megindítására, ami megfelel azon elvnek, amelynek értelmében a tagállam által a határozatok végrehajtása érdekében a nemzeti jog alapján indított eljárásoknak lehetővé kell tenniük e határozatok közvetlen és hatékony végrehajtását.

33 A Bizottság határozatainak végrehajtására vonatkozó kötelezettség alóli egyetlen kivétel az olyan rendkívüli körülmények fennállása, amelyek teljesen lehetetlenné teszik a tagállam számára az említett határozat megfelelő végrehajtását. A jelen esetben azonban a Szlovák Köztársaság nem hivatkozott ilyen körülményekre.

34 A Bizottság úgy érvel továbbá, hogy mivel a közösségi jog nem határozza meg a tagállam által a 659/1999 rendelet 14. cikke (3) bekezdésének értelmében a jogellenes támogatás visszatérítésére kötelező határozat végrehajtása érdekében követendő

eljárást, e visszatéríttetést főszabály szerint a vonatkozó nemzeti jogi rendelkezések alapján kell végrehajtani, amely rendelkezéseket azonban a C-404/97. sz., Bizottság kontra Portugália ügyben 2000. június 27-én hozott ítélet (EBHT 2000., I-4897. o.; 55. pont) értelmében minden esetben a közösségi érdek teljes körű figyelembevételével, és oly módon kell alkalmazni, hogy azok ne vezessenek a közösségi jog által megkövetelt visszatéríttetés gyakorlati ellehetetlenítéséhez.

35 E tekintetben a Bizottság kiemeli, hogy jóllehet egyáltalán nem kívánta meghatározni a Szlovák Köztársaság számára a szóban forgó állami támogatás visszatéríttetésének módját, az utóbbi által választott eljárás nem felel meg a jogellenes támogatás közvetlen és hatékony visszatéríttetése követelményének, mivel a 2007/254 határozatról történő értesítéstől számított 29 hónap elteltével sem került még sor e visszatéríttetésre.

36 Ezenkívül – a Szlovák Köztársaság állításaival ellentétben – a Bizottság nem kívánta meg az adóhivataltól, hogy semmisítsen meg egy jogerős bírósági döntést, hanem csupán annyit javasolt a 2007/254 határozat végrehajtása lehetséges módjainak egyikeként, hogy az illetékes hatóság vonja vissza a jogellenes támogatást odaítélő határozatot, ami megfelelne a Bíróság ítélkezési gyakorlatának. A Bizottság úgy érvel továbbá, hogy ezen ítélkezési gyakorlat előírja az illetékes nemzeti bíróságok számára, hogy ne alkalmazzanak a közösségi joggal ellentétes belső jogi rendelkezéseket.

37 A Bizottság emlékeztet arra, hogy a közösségi jog elsőbbségének elve magában foglalja a közösségi jog érvényesülését valamennyi belső jogi aktussal szemben, akár közigazgatási vagy jogalkotói aktusról, akár jogerős ítéletről legyen is szó, amint a fent hivatkozott Lucchini-ügyben hozott ítéletből is kitűnik. Nem meghatározó azon tény, miszerint ezen ítéletet a Frucona számára nyújtott állami támogatást jóváhagyó bírósági határozat elfogadását követően hozták, mivel az említett ítélet csupán értelmezi az alkalmazandó hatályos jogszabályokat.

38 Végül a Bizottság vitatja a Szlovák Köztársaság azon állítását, mely szerint az egyenértékűség elve nem alkalmazandó az állami támogatások terén hozott bizottsági

határozatok végrehajtásának összefüggésében, és úgy érvel, hogy a tagállam eljárási autonómiáját a tényleges érvényesülés általános elve korlátozza. Ennek hiányában a visszatéríttetési kötelezettség elvesztené értelmét, és lehetetlenné válna a közösségi jog egységes alkalmazásának biztosítása.

39 A Szlovák Köztársaság azonban vitatja a Bizottság azon állítását, mely szerint az illetékes szlovák hatóságoknak nem csupán a támogatás visszatérítttetése érdekében szükséges valamennyi intézkedést kell meghozniuk, hanem ténylegesen vissza kell térítttetniük a támogatás összegét. A Szlovák Köztársaság úgy véli, hogy teljes mértékben eleget tett a 2007/254 határozat egyedül hiteles szlovák nyelvű változatából eredő kötelezettségeknek.

40 Egyébként a Szlovák Köztársaság továbbra is úgy érvel, hogy az adóhatóságok nem semmisíthettek meg egy bírósági határozatot, és úgy véli, hogy az adóhatóságok a szóban forgó támogatás visszatérítttetésének egyetlen lehetséges módját valósították meg.

A Bíróság álláspontja

41 A Szlovák Köztársaságnak a 2007/254 határozat végrehajtásával kapcsolatban felrótt kötelezettségszegés vizsgálatát megelőzően emlékeztetni kell bizonyos elvekre, amelyek a Bíróság e téren hozott ítélkezési gyakorlatából következnek.

42 A jogellenes támogatás visszatérítttetéssel való megszüntetése a jogellenesség megállapításának logikus következménye, és ez a következmény nem függhet a támogatás nyújtásának módjától (lásd többek között a C-183/91. sz., Bizottság kontra Görögország ügyben 1993. június 10-én hozott ítélet [EBHT 1993., I-3131. o.] 16. pontját, valamint a fent hivatkozott Bizottság kontra Portugália ügyben hozott ítélet 38. pontját).

43 Adott támogatás jogellenes mivoltát megállapító határozat esetében a támogatás Bizottság által elrendelt visszatérítésére a 659/1999 rendelet 14. cikkének (3) bekezdésében foglalt feltételekkel kerül sor. A kötelezettségszegés megállapítása iránt a Bizottság által az EK 88. cikk (2) bekezdése alapján benyújtott keresettel szembeni védekezésként a tagállam egyedül a visszatéríttetést elrendelő határozat megfelelő végrehajtásának teljes lehetetlenségére alapított érvre hivatkozhat (lásd a C-214/07. sz., Bizottság kontra Franciaország ügyben 2008. november 13-án hozott ítélet [EBHT 2008., I-8357. o.] 43. és 44. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

44 Végrehajtási nehézségek esetén a Bizottságnak és a tagállamnak – a többek között az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésének alapját képező – a tagállamok és az Európai Unió intézményeinek jóhiszemű együttműködése kölcsönös kötelezettségének szabálya értelmében jóhiszeműen együtt kell működnie a nehézségek legyőzése céljából, az EUM-Szerződés – különösen az állami támogatásokra vonatkozó – rendelkezéseinek teljes tiszteletben tartása mellett (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben 2008. november 13-án hozott ítélet 45. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

45 A jelen ügyben meg kell először is állapítani, hogy a Frucona a jelen kereset Bizottság általi benyújtásának időpontjában, azaz 29 hónappal a 2007/254 határozatról szóló értesítést követően, még semmilyen összeget sem térített vissza. A Szlovák Köztársaság nem vitatja e tényt, és egyébként nem is hivatkozik a Bizottság határozata végrehajtásának teljes lehetetlenségére.

46 A Szlovák Köztársaság által a 2007/254 határozat végrehajtása elmulasztásának, és ekképpen a Fruconának nyújtott jogellenes támogatás visszatérítettése elmulasztásának igazolása végett hivatkozott körülményekre vonatkozó érvelés lényegében két részből áll.

47 Először is írásbeli észrevételeiben a Szlovák Köztársaság a 2007/254 határozat 2. cikk (1) és (2) bekezdésének szó szerinti értelmezésére tett javaslatot, és e tekintetben arra

támaszkodik, hogy a szlovák változat a „*récupération*” (visszatéríttetés) kifejezést használja a „*recouvrement*” (beszedés) kifejezés helyett, ami a Szlovák Köztársaság szerint csupán a jogellenes támogatás visszatéríttetését célzó különböző intézkedések megtételére vonatkozó kötelezettséget keletkeztet, és nem a tényleges visszatérítttetésére vonatkozó kötelezettséget.

48 Meg kell jegyezni, hogy a 2007/254 határozat szövegének ilyen értelmezése sérti e határozat valódi hatályát. Az Unió jogszabályainak összefüggésében és különös tekintettel a 659/1999 rendelet (13) preambulumbekezdésére és 14. cikke (3) bekezdésére, nyilvánvaló – amint arra a Bizottság is hivatkozik –, hogy a 2007/254 határozat célja a tényleges verseny helyreállítása, és ezért e határozat a címzett tagállam számára a jogellenes állami támogatás késedelem nélküli tényleges visszatérítttetésére vonatkozó kötelezettséget ír elő. Következésképpen az említett határozat szövegének a Szlovák Köztársaság által javasolt szó szerinti értelmezése nem fogadható el.

49 Másodszor a Szlovák Köztársaság álláspontja azon érven alapul, mely szerint az adóhivatal által először a kassai II. sz. kerületi bíróság, majd a kassai regionális bíróság előtt a Frucona számára nyújtott állami támogatás visszatérítttetése érdekében kezdeményezett bírósági eljárás elkerülhetetlen volt, mivel a csődegyezséget, amelyet az illetékes bíróság jogerőre emelkedett határozata hagyott jóvá, nem semmisíthette meg az adóhivatal, amely egy közigazgatási szerv.

50 E tekintetben először is emlékeztetni kell arra, hogy a 659/1999 rendelet 14. cikke (3) bekezdésével összhangban a jogellenes támogatás bizottsági határozatban előírt visszatérítttetését késedelem nélkül és az érintett tagállam nemzeti joga szerinti eljárás keretében kell végrehajtani, feltéve hogy e rendelkezések lehetővé teszik a Bizottság említett határozatának azonnali és hatékony végrehajtását.

51 Ekképpen az a tagállam, amely a Bizottság ilyen határozata értelmében köteles a jogellenes állami támogatás visszatéríttetésére, szabadon választhatja meg, hogy milyen módon hajtja végre e kötelezettséget, feltéve hogy a választott intézkedések nem sértik az uniós jog alkalmazási körét és hatékonyságát (lásd ebben az értelemben a C-209/00. sz., Bizottság kontra Németország ügyben 2002. december 12-én hozott ítélet [EBHT 2002., I-11695. o.] 34. pontját, és a C-210/09. sz., Scott és Kimberly Clark ügyben 2010. május 20-án hozott ítélet [EBHT 2010., I-4613. o.] 21. pontját).

52 Az uniós jog tehát minden olyan intézkedés megtételét előírja, amely szükséges a jogellenes támogatás visszatérítttetését elrendelő bizottsági határozatok végrehajtásának a tagállamok által erre vonatkozóan meghatározott különböző eljárások jellegzetességei figyelembevételével történő biztosításához. Ki kell emelni, hogy a jelen kereset keretében a Bizottság e joggal összhangban érvelt úgy, hogy egyáltalán nem kívánta meghatározni a Szlovák Köztársaság illetékes hatóságai számára a Fruconának nyújtott jogellenes állami támogatás behajtásának pontos módját, azonban úgy találta, hogy az ennek érdekében hozott intézkedések nem felelnek meg e támogatás közvetlen és hatékony visszatérítttetése követelményének.

53 Nem kifogásolható önmagában azon tény, miszerint a 2007/254 határozat eredményeként az adóhivatal bírósági úton próbálta behajtani a jogellenes állami támogatást, mivel a tagállamok – mint feljebb megállapítást nyert – szabadon választhatják meg, hogy milyen módon teljesítik az őket terhelő visszatérítttetési kötelezettséget.

54 A jelen esetben ugyanakkor az illetékes szlovák hatóságok által hozott intézkedések nem vezettek a jogellenes támogatás visszatérítttetéséhez, és ekképpen nem álltak helyre a verseny rendes feltételei. E visszatérítttetés fő akadálya az adóhivatal által indított beszedési keresetnek először a kassai II. sz. kerületi bíróság, majd a kassai regionális

bíróság általi elutasítása volt, tekintettel arra a tényre, hogy az illetékes bíróságnak a csődegyezséget jóváhagyó 2004. július 14-i határozata jogerőre emelkedett.

55 A jelen ügy felveti annak kérdését, hogy egy olyan nemzeti bírósági határozat jogereje, amely egy fizetésképtelenségi eljárás keretében jóváhagyta az adótartozás részleges leírását eredményező csődegyezséget, amely leírást a Bizottság utólag állami támogatásnak minősített, akadályát képezheti-e e támogatás visszatérítésének.

56 E tekintetben ki kell emelni először is, hogy a jelen esetben szóban forgó helyzet eltér a Bizottság által említett, fent hivatkozott Lucchini-ügyben hozott ítélet alapjául szolgáló ügytől, amelyben a Bíróság kimondta, hogy az uniós joggal ellentétes a *res iudicata* elvét megállapító nemzeti jogi rendelkezés alkalmazása, amennyiben az akadályozza az uniós jog megsértésével nyújtott állami támogatás visszatéríttetését, amelynek a közös piaccal való összeegyeztethetetlenségét jogerőssé vált bizottsági határozat állapította meg (lásd az említett Lucchini-ügyben hozott ítélet 63. pontját).

57 A jelen ügyben a Szlovák Köztársaság által hivatkozott jogerős bírósági határozatot a jogellenes támogatás visszatérítttetését elrendelő bizottsági határozatot megelőzően hozták.

58 Következésképpen, amint arra a Szlovák Köztársaság is hivatkozik, a fent hivatkozott Lucchini-ügyben hozott ítélet nem releváns közvetlenül a jelen ügyben.

59 Másodsorban emlékeztetni kell arra, hogy a jogerő elve úgy az uniós, mint a nemzeti jogrendekben jelentős szerepet tölt be. Ugyanis mind a jog, mind a jogviszonyok stabilitásához, illetve az igazságszolgáltatás megfelelő működésének biztosításához

fontos, hogy ne lehessen többé vita tárgyává tenni azokat a bírósági határozatokat, amelyek a rendelkezésre álló jogorvoslatok kimerülését, illetve az azok előterjesztésére nyitva álló határidők elteltét követően jogerőre emelkedtek (a C-224/01. sz. Köbler-ügyben 2003. szeptember 30-án hozott ítélet [EBHT 2003., I-10239. o.] 38. pontja; a C-234/04. sz. Kapferer-ügyben 2006. március 16-án hozott ítélet [EBHT 2006., I-2585. o.] 20. pontja és a C-2/08. sz. Fallimento Olimpiclub ügyben 2009. szeptember 3-án hozott ítélet [EBHT 2009., I-7501. o.] 22. pontja).

60 Következésképpen az uniós jog nem írja minden esetben elő a nemzeti bíróságnak, hogy eltérjen a bírósági határozatokat jogerőre emelő belső eljárási szabályok alkalmazásától, még akkor sem, ha ez lehetővé tenné a szóban forgó határozat által megvalósított uniós jogi jogsértés orvoslását (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Kapferer-ügyben hozott ítélet 21. pontját és a fent hivatkozott Fallimento Olimpiclub ügyben hozott ítélet 23. pontját).

61 Amint azt a főtanácsnok az indítványában kiemelte, mind az eljárási iratokból, mind a tárgyaláson a Szlovák Köztársaság által előterjesztett észrevételekből kitűnik, hogy e tagállam hatóságainak a nemzeti jog szerint rendelkezésére álltak azon eszközök, amelyek gondos alkalmazása lehetővé tette volna e tagállam számára a szóban forgó támogatás visszatéríttetését.

62 A Szlovák Köztársaság mindamellett nem szolgáltatott pontos adatokat azon körülményeket illetően, amelyek között az említett hatóságok az így rendelkezésükre álló eszközöket használták.

63 Különösen, amint az a jelen ítélet 14. pontjában is megállapítást nyert, e tagállam nem fejtette ki egyértelműen, hogy az adóhivatalnak a kassai regionális bíróság 2008. április 21-i ítélete elleni rendkívüli jogorvoslat iránti kérelme ügyében milyen döntést hoztak.

64 A Bíróság ekképpen csupán azt állapíthatja meg, hogy a Bizottság meghatározott kifogásaival szemben a Szlovák Köztársaság nem szolgáltatott elengedő adatot annak alátámasztására, hogy a számára előírt határidőn belül minden lehetséges intézkedést meghozott a szóban forgó támogatás visszatéríttetése érdekében.

65 A fentiekre figyelemmel meg kell állapítani, hogy a Szlovák Köztársaság – mivel a kitűzött határidőn belül nem hozott meg minden szükséges intézkedést annak érdekében, hogy a 2007/254 határozatban hivatkozott jogellenes állami támogatást visszatérítttesse a támogatás kedvezményezettjével – nem teljesítette az EK 249. cikk negyedik bekezdéséből, valamint e határozat 2. cikkéből eredő kötelezettségeit.

A költségekről

66 A Bíróság eljárási szabályzata 69. cikkének 2. §-a alapján a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. A Szlovák Köztársaságot, mivel pervesztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

1) A Szlovák Köztársaság – mivel a megállapított határidőn belül nem hozott meg minden szükséges intézkedést annak érdekében, hogy a Szlovák Köztársaság által a Frucona Košice a.s. számára nyújtott C 25/205 (ex NN 21/05) sz. állami támogatásról szóló, 2006. június 7-i 2007/254/EK bizottsági határozatban

hivatkozott jogellenes állami támogatást visszatéríttesse a támogatás kedvezményezettjével – nem teljesítette az EK 249. cikk negyedik bekezdéséből, valamint e határozat 2. cikkéből eredő kötelezettségeit.

2) A Bíróság a Szlovák Köztársaságot kötelezi a költségek viselésére.

Aláírások